

THÔNG TƯ

Hướng dẫn trang bị kiến thức, kỹ năng về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ cho học sinh, sinh viên trong các cơ sở giáo dục

Căn cứ Luật Giáo dục ngày 14 tháng 6 năm 2019;

Căn cứ Luật Phòng cháy và chữa cháy ngày 29 tháng 6 năm 2001; Luật Sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Phòng cháy và chữa cháy ngày 22 tháng 11 năm 2013;

Căn cứ Nghị định số 136/2020/NĐ-CP ngày 24 tháng 11 năm 2020 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Phòng cháy và chữa cháy và Luật Sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Phòng cháy và chữa cháy;

Căn cứ Nghị định số 83/2017/NĐ-CP ngày 18 tháng 7 năm 2017 của Chính phủ quy định về công tác cứu nạn, cứu hộ của lực lượng phòng cháy và chữa cháy;

Căn cứ Nghị định số 69/2017/NĐ-CP ngày 25 tháng 5 năm 2017 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của Bộ Giáo dục và Đào tạo;

Căn cứ Nghị định số 84/2020/NĐ-CP ngày 17 tháng 7 năm 2020 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều của Luật Giáo dục;

Theo đề nghị của Vụ trưởng Vụ Giáo dục Chính trị và Công tác học sinh, sinh viên;

Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành Thông tư hướng dẫn trang bị kiến thức, kỹ năng về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ cho học sinh, sinh viên trong các cơ sở giáo dục.

**Chương I
NHỮNG QUY ĐỊNH CHUNG**

Điều 1. Phạm vi điều chỉnh, đối tượng áp dụng

1. Phạm vi điều chỉnh

Thông tư này hướng dẫn nội dung, phương pháp, hình thức triển khai việc trang bị kiến thức kỹ năng về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ cho học sinh, sinh viên trong các cơ sở giáo dục thuộc hệ thống giáo dục quốc dân.

2. Đối tượng áp dụng

Thông tư này áp dụng đối với cơ sở giáo dục mầm non, cơ sở giáo dục phổ thông, cơ sở giáo dục thường xuyên, trường chuyên biệt và các cơ sở giáo dục khác; các đại học, học viện, trường đại học, trường cao đẳng sư phạm, các cơ sở giáo dục có đào tạo giáo viên, không bao gồm các cơ sở giáo dục đại học thuộc Quân đội và Công an (sau đây gọi chung là cơ sở giáo dục); các tổ chức, cá nhân có liên quan.

Điều 2. Nguyên tắc thực hiện

1. Bảo đảm phù hợp với chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách pháp luật của Nhà nước.

2. Nội dung giáo dục kiến thức, kỹ năng về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ bảo đảm thống nhất giữa các cấp học, trình độ đào tạo của hệ thống giáo dục quốc dân và không làm thay đổi quy định khung về chương trình giáo dục chính khóa của các cấp học, trình độ đào tạo.

3. Kết hợp giáo dục chính khóa với tổ chức các hoạt động giáo dục.

Chương II
NỘI DUNG, PHƯƠNG PHÁP, HÌNH THỨC TRIỂN KHAI VIỆC TRANG BỊ KIẾN THỨC, KỸ NĂNG PHÒNG CHÁY, CHỮA CHÁY VÀ CỨU NẠN, CỨU HỘ CHO HỌC SINH, SINH VIÊN

Điều 3. Nội dung kiến thức, kỹ năng về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ

1. Nội dung tuyên truyền, giáo dục pháp luật về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ.
 - a) Các văn bản quy phạm pháp luật, văn bản chỉ đạo, hướng dẫn về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ theo quy định của Luật Phòng cháy, chữa cháy và các quy định của Bộ Giáo dục và Đào tạo.
 - b) Trách nhiệm của các cấp, các ngành, tổ chức, cá nhân và gia đình trong công tác phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ.
 - c) Tính chất nguy hiểm, tác hại, hậu quả của cháy, nổ đối với cá nhân, gia đình, cộng đồng và xã hội.
 - d) Biện pháp, quy trình phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ tại gia đình, trường học và cộng đồng; trách nhiệm báo tin khi có sự cố cháy, nổ, tai nạn xảy ra.
2. Nội dung, kiến thức, kỹ năng cơ bản về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ được lồng ghép vào các môn học chính khóa quy định cụ thể trong chương trình giáo dục mầm non, chương trình giáo dục phổ thông do Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành hoặc trong chương trình đào tạo của các cơ sở giáo dục đại học.
3. Kiến thức, kỹ năng bổ trợ về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ được các cơ sở giáo dục cung cấp cho người học để đạt được các yêu cầu quy định cụ thể tại Điều 5 Thông tư này, bảo đảm phù hợp với điều kiện của nhà trường.
4. Nội dung diễn tập về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn cứu hộ bao gồm: diễn tập sử dụng các phương tiện chữa cháy, phương tiện cứu hộ, cứu nạn (bằng thiết bị thực tế hoặc thiết bị mô hình), diễn tập các phương án di chuyển khi xảy ra các sự cố cháy, nổ.
5. Thời lượng tổ chức các hoạt động bổ trợ, diễn tập về phòng cháy chữa cháy: Đối với trẻ em mầm non bảo đảm tối thiểu 01 buổi/năm học. Đối với học sinh phổ thông, học viên các trung tâm giáo dục thường xuyên bảo đảm tối thiểu 02 buổi/năm học. Đối với sinh viên bảo đảm tối thiểu 03 buổi/năm học.

Điều 4. Phương pháp, hình thức tổ chức giáo dục kiến thức, kỹ năng phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ

1. Đối với giáo dục mầm non
 - a) Lồng ghép thông qua các hoạt động nuôi dưỡng, chăm sóc, giáo dục trẻ.
 - b) Sử dụng phương pháp giáo dục trực quan, minh họa thông qua hoạt động giáo dục phát triển thể chất.
2. Đối với giáo dục phổ thông và giáo dục thường xuyên
 - a) Lồng ghép trong nội dung các bài học của môn học trong chương trình giáo dục chính khóa.
 - b) Thông qua các hoạt động trải nghiệm, hoạt động trải nghiệm - Hướng nghiệp, hoạt động giáo dục kỹ năng sống và trong các hoạt động sinh hoạt câu lạc bộ, sinh hoạt hè.
3. Đối với giáo dục đại học
 - a) Lồng ghép trong môn học giáo dục quốc phòng an ninh và các hoạt động ngoại khóa.
 - b) Phối hợp với các đơn vị có chức năng trong công tác phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ tổ chức hoạt động đào tạo, thực hành, diễn tập phù hợp với nội dung chương trình đào tạo của các nhà trường.

Điều 5. Yêu cầu cần đạt được đối với trẻ em mầm non và học sinh, học viên, sinh viên

1. Đối với trẻ em mầm non
 - a) Nhận biết được về nguồn lửa, nguồn nhiệt và một số vật dụng có thể gây cháy, nổ.
 - b) Biết cách phòng tránh nguồn lửa, nguồn nhiệt và một số sự cố có thể gây cháy, nổ.
 - c) Nhận biết các tín hiệu, phương tiện báo động cháy và có hành động phù hợp khi nghe các tín hiệu báo động cháy.
2. Đối với học sinh tiểu học
 - a) Nhận biết các dấu hiệu của đám cháy, nguy cơ gây tai nạn. Nhận biết các tín hiệu báo động cháy và có kỹ năng báo động khi xảy ra cháy.
 - b) Biết kỹ năng thoát nạn trong đám cháy, cách chọn lối thoát, cách sử dụng thiết bị bảo vệ cơ quan hô hấp, bảo vệ cơ thể khi xảy ra cháy, nổ.
 - c) Sử dụng và thực hành dập tắt đám cháy với thiết bị chữa cháy mô hình, thực hành kỹ năng thoát nạn trong môi trường khói, khí độc.
 - d) Biết cách phòng tránh, sơ cấp cứu các tai nạn, sự cố thường gặp.
3. Đối với học sinh trung học cơ sở
 - a) Nhận biết được nguyên nhân và các biện pháp phòng cháy, chữa cháy và phòng ngừa sự cố, tai nạn thông thường.
 - b) Biết các kỹ năng thoát nạn khi xảy ra cháy, nổ.
 - c) Thực hành và sử dụng thành thạo các kỹ năng phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn cứu hộ với thiết bị mô hình.
4. Đối với học sinh trung học phổ thông, học viên học chương trình giáo dục phổ thông trong các trung tâm giáo dục nghề nghiệp và giáo dục thường xuyên, trung tâm giáo dục thường xuyên và kỹ thuật tổng hợp
 - a) Nắm vững một số biện pháp, nguyên tắc để kiểm soát an toàn khi chữa cháy; biết được một số kỹ năng thoát nạn từ các phương tiện giao thông, trong thang máy, thang cuốn khi có các sự cố cháy, nổ.
 - b) Biết một số kỹ năng cơ bản để tìm kiếm nạn nhân, cứu người bị nạn, sơ cấp cứu người bị nạn khi xảy ra cháy, nổ và các sự cố, tai nạn.
 - c) Sử dụng thành thạo bình chữa cháy xách tay và các thiết bị chữa cháy thông thường với các nguồn cháy khác nhau (với thiết bị mô hình hoặc thực tế).
5. Đối với sinh viên
 - a) Nắm vững một số biện pháp, nguyên tắc để kiểm soát an toàn khi chữa cháy; thành thạo một số kỹ năng thoát nạn từ các phương tiện giao thông, trong thang máy, thang cuốn khi có các sự cố cháy, nổ.
 - b) Thành thạo một số kỹ năng cơ bản để tìm kiếm nạn nhân, cứu người bị nạn, sơ cấp cứu người bị nạn khi xảy ra cháy, nổ và các sự cố, tai nạn.
 - c) Sử dụng được các phương tiện chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ cơ bản và các thiết bị có tại gia đình, nhà trường và các khu vực công cộng.
 - d) Được cấp chứng nhận huấn luyện nghiệp vụ phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ theo quy định của pháp luật hiện hành (nếu có nhu cầu) sau khi được cơ quan Công an có thẩm quyền kiểm tra, đánh giá đạt yêu cầu.

Chương III

ĐIỀU KIỆN BẢO ĐẢM THỰC HIỆN CÔNG TÁC GIÁO DỤC KIẾN THỨC, KỸ NĂNG PHÒNG CHÁY, CHỮA CHÁY VÀ CỨU NẠN CỨU HỘ TRONG CÁC CƠ SỞ GIÁO DỤC

Điều 6. Tổ chức, quản lý các hoạt động

1. Thành lập Ban Chỉ đạo phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ của cơ sở giáo dục do lãnh đạo nhà trường làm Trưởng ban; thành phần là các cán bộ quản lý, giáo viên, giảng viên, nhân viên.

2. Các thành viên Ban Chỉ đạo phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ trong các cơ sở giáo dục phải được cấp chứng nhận huấn luyện nghiệp vụ phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ theo quy định của pháp luật; có khả năng giảng dạy, phổ biến kiến thức, thực hành kỹ năng về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ.

3. Ban Chỉ đạo phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ trong các cơ sở giáo dục có nhiệm vụ sau:

a) Xây dựng kế hoạch hằng năm để triển khai thực hiện các quy định về bồi dưỡng, thực hành giáo dục kiến thức, kỹ năng về phòng cháy, chữa cháy, cứu nạn, cứu hộ cho người học theo nội dung quy định tại Thông tư này.

b) Chủ động phối hợp với cơ quan chuyên môn về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ tại địa phương để hỗ trợ cơ sở giáo dục tổ chức các hoạt động quy định tại Thông tư này.

c) Tổ chức phổ biến, tuyên truyền và triển khai công tác giáo dục kiến thức, kỹ năng, thực hành về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ cho người học.

d) Chủ động thực hiện công tác phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ tại cơ sở giáo dục khi có sự cố; rà soát các điều kiện bảo đảm an toàn cho người học trong quá trình học tập.

đ) Rà soát thống kê; đề xuất bổ sung tài liệu học tập, trang thiết bị học tập, thực hành cho người học.

e) Bảo đảm an toàn tuyệt đối cho người học trong quá trình học tập, thực hành kiến thức, kỹ năng về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ.

g) Triển khai công tác khen thưởng đối với các cá nhân, tập thể có thành tích và xử lý kỷ luật đối với các cá nhân, tập thể vi phạm trong thực hiện công tác phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ trong cơ sở giáo dục theo quy định.

Điều 7. Cơ sở vật chất, kinh phí và điều kiện bảo đảm triển khai thực hiện trong các cơ sở giáo dục

1. Các cơ sở giáo dục bố trí đủ tài liệu cung cấp kiến thức, kỹ năng về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ; có đủ trang thiết bị giảng dạy và thực hành về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ được cơ quan có thẩm quyền ban hành.

2. Các cơ sở giáo dục chủ động kiểm tra hệ thống điện, nguồn khí gas tại nhà bếp; bảo đảm nguồn hóa chất thực hành, thí nghiệm rõ nguồn gốc, triển khai thực hiện công tác bảo quản và thu gom các hóa chất sau khi thực hành tại các phòng thí nghiệm đúng quy định pháp luật về an toàn vệ sinh lao động và phòng chống cháy, nổ, sự cố, tai nạn.

3. Trang thiết bị giảng dạy và thực hành cho người học phù hợp đối với từng cấp học, trình độ đào tạo

a) Đối với cơ sở giáo dục mầm non: Có đủ đồ dùng, đồ chơi, thiết bị dạy học (video clip, tranh, ảnh, hình vẽ, biển báo, biển cấm, biển chỉ dẫn...) minh họa về các nguồn cháy, nổ, nguồn nhiệt, một số sự cố, tai nạn thông thường để tổ chức các hoạt động giáo dục kiến thức, kỹ năng về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ.

b) Đối với cơ sở giáo dục phổ thông, cơ sở giáo dục thường xuyên: Bố trí khu vực huấn luyện tại nhà thể chất (Nhà đa năng) hoặc ngoài trời. Có thiết bị mô hình, phương tiện thực hành chữa cháy (Bình chữa cháy xách tay, lăng, vòi, chăn chiên, cát và các phương tiện, thiết bị tương tự, khay xăng, bình gas, xăng, dầu, mũ, găng tay bảo hộ). Có thiết bị mô hình, phương tiện thực hành cứu nạn, cứu hộ cơ bản (Mặt nạ phòng độc, khăn, vải ướt băng, gạc, nẹp, cáng và các phương tiện, thiết bị tương tự).

c) Đối với các đại học, học viện, trường đại học, cao đẳng sư phạm: Bố trí khu vực huấn luyện tại nhà thể chất (Nhà đa năng) hoặc ngoài trời. Có thiết bị mô hình hoặc hình ảnh về các hệ thống (Báo cháy

tự động; chữa cháy tự động hoặc bán tự động; hệ thống họng nước chữa cháy trong, ngoài nhà; cấp nước chữa cháy trong nhà, trụ nước chữa cháy ngoài nhà). Có phương tiện chữa cháy (Bình chữa cháy xách tay, lăng, vòi, chăn chiên, cát và các phương tiện, thiết bị tương tự; khay xăng, bình gas, xăng, dầu, mũ, găng tay bảo hộ). Có phương tiện thực hành cứu nạn, cứu hộ cơ bản (Mặt nạ phòng độc, khăn, vải ướt băng, gạc, nẹp, cáng và các phương tiện, thiết bị tương tự).

d) Ưu tiên sử dụng công nghệ thực tế ảo phục vụ huấn luyện, bồi dưỡng xử lý các tình huống cháy, nổ, sự cố, tai nạn; sử dụng các sản phẩm thí nghiệm công nghệ mới để phục vụ thực hành, thí nghiệm có liên quan đến các hóa chất dễ gây cháy, nổ.

4. Kinh phí bảo đảm cho việc lồng ghép kiến thức và kỹ năng về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ vào chương trình, hoạt động giáo dục trong các cơ sở giáo dục

a) Nguồn chi thường xuyên của nhà trường; nguồn đầu tư cho hoạt động phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ theo quy định của pháp luật.

b) Các khoản tài trợ, hỗ trợ của các tổ chức, cá nhân trong nước và nước ngoài theo quy định của pháp luật; các nguồn kinh phí hợp pháp khác.

c) Nguồn tài chính hợp pháp của các cơ sở giáo dục ngoài công lập và các cơ quan, tổ chức, cá nhân khác có liên quan.

Chương IV TỔ CHỨC THỰC HIỆN

Điều 8. Trách nhiệm của Bộ Giáo dục và Đào tạo

1. Chủ trì, phối hợp với các cơ quan, đơn vị liên quan hướng dẫn, kiểm tra việc thực hiện các quy định tại Thông tư này.

2. Chỉ đạo, hướng dẫn các cơ quan, đơn vị, tổ chức, cá nhân có liên quan xây dựng và triển khai các tài liệu cung cấp kiến thức, kỹ năng bổ trợ về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ cho người học.

3. Định kỳ tổng hợp báo cáo các cơ quan có liên quan về tình hình triển khai thực hiện công tác giáo dục về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ trong ngành Giáo dục.

Điều 9. Trách nhiệm của Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương

1. Chỉ đạo các Sở Giáo dục và Đào tạo và các sở, ban ngành của địa phương tích cực, chủ động tổ chức triển khai thực hiện các quy định tại Thông tư này.

2. Bảo đảm nguồn kinh phí cho các cơ sở giáo dục trên địa bàn thực hiện các quy định về lồng ghép kiến thức, kỹ năng về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ vào chương trình giảng dạy, hoạt động giáo dục được quy định tại Thông tư này.

3. Tổ chức thanh tra, kiểm tra và thực hiện công tác khen thưởng, kỷ luật theo quy định của pháp luật.

Điều 10. Trách nhiệm của Sở Giáo dục và Đào tạo, Phòng Giáo dục và Đào tạo

1. Tham mưu Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp tỉnh/huyện xây dựng kế hoạch triển khai tại địa phương; xây dựng kế hoạch cụ thể chỉ đạo các cơ sở giáo dục mầm non, phổ thông, trung tâm giáo dục thường xuyên trên địa bàn tổ chức triển khai thực hiện các quy định tại Thông tư này.

2. Chỉ đạo các cơ sở giáo dục mầm non, phổ thông, trung tâm giáo dục thường xuyên trên địa bàn hướng dẫn trẻ em, học sinh, học viên tham gia các hoạt động tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật, kiến thức, kỹ năng về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ do địa phương tổ chức.

3. Khen thưởng đối với các tổ chức, cá nhân có thành tích xuất sắc trong công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật, kiến thức, kỹ năng về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ trong các cơ sở giáo dục và kỷ luật đối với các tập thể, cá nhân vi phạm theo quy định.

Điều 11. Trách nhiệm của các cơ sở giáo dục đại học

1. Giao đơn vị đầu mối chủ trì xây dựng kế hoạch triển khai công tác giáo dục, phổ biến kiến thức và kỹ năng về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ cho sinh viên theo quy định tại Thông tư này.

2. Tổ chức thực hiện, chỉ đạo, kiểm tra, giám sát việc thực hiện theo các nội dung của Thông tư này. Chịu sự thanh tra, kiểm tra và thực hiện báo cáo theo yêu cầu của cơ quan quản lý giáo dục.

3. Tổ chức sơ kết, tổng kết, báo cáo cơ quan quản lý cấp trên trực tiếp theo định kỳ từng năm học.

Điều 12. Chế độ báo cáo

1. Nội dung báo cáo

a) Theo nội dung quy định tại Điều 3 Thông tư này.

b) Công tác quản lý trang thiết bị, phương tiện phục vụ việc thực hành phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ; số lượng hóa chất độc hại gây cháy, nổ cần tiêu hủy; các vụ việc cháy, nổ, sự cố, tai nạn (nếu có).

2. Hình thức báo cáo

Các cơ sở giáo dục lồng ghép các nội dung báo cáo theo quy định tại khoản 1 Điều này vào báo cáo kết quả thực hiện công tác giáo dục chính trị và công tác học sinh, sinh viên hằng năm theo quy định.

Điều 13. Hiệu lực và trách nhiệm thi hành

1. Thông tư này có hiệu lực thi hành kể từ ngày 26 tháng 6 năm 2022.

2. Chánh Văn phòng, Vụ trưởng Vụ Giáo dục Chính trị và Công tác học sinh, sinh viên, Thủ trưởng các đơn vị có liên quan thuộc Bộ Giáo dục và Đào tạo; Chủ tịch Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương; Giám đốc các Sở Giáo dục và Đào tạo, Giám đốc Sở Giáo dục, Khoa học và Công nghệ tỉnh Bạc Liêu, Người đứng đầu các cơ sở giáo dục đại học và các cơ quan, đơn vị có liên quan chịu trách nhiệm thi hành Thông tư này./.

Nơi nhận:

- Văn phòng Quốc hội;
- Văn phòng Chủ tịch Nước;
- Văn phòng Chính phủ;
- Ban Tuyên giáo Trung ương;
- Ủy ban VHGD của Quốc hội;
- Hội đồng Quốc gia Giáo dục và Phát triển nhân lực;
- Viện Kiểm sát nhân dân tối cao;
- Tòa án nhân dân tối cao;
- Kiểm toán Nhà nước;
- Các Bộ, cơ quan ngang Bộ, cơ quan trực thuộc Chính phủ;
- UBND các tỉnh, thành phố trực thuộc TW;
- Cơ quan TW của các đoàn thể;
- Cục kiểm tra văn bản QPPL (Bộ Tư pháp);
- Bộ trưởng (để báo cáo);
- Các Thứ trưởng (để phối hợp);
- Như Điều 13;
- Công báo;
- Cổng TTĐT Chính phủ;
- Cổng TTĐT Bộ GDĐT;
- Lưu: VT, Vụ PC, Vụ GDCTHSSV (5b).

**KT. BỘ TRƯỞNG
THỨ TRƯỞNG**

Ngô Thị Minh